

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 L. — Kf.
Félévre 5 " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " —
Egyes száma ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseknél a kiadó szerinti jutányos áron vetetnek föl. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Az egyházi fegyelem.

Hajdan ez a kifejezés nem volt csupán fogalom, aminővé századunk utóbbi felében lett, amidőn annyira meglazult, hogy neve is majdnem kiveszőben van; gyakorlati alkalmazása ellen pedig, a társadalom tagjainak tulnyomó része, műveltség, felvilágosodás, szabadság stb. nevében hangosan — hogy ne mondjam — megbotránkozással tiltakozik.

A birodalmakat alkotó nagy társadalomnak nemcsak vannak, hanem folyton szaporodnak f e g y e l m i t ö r v é n y e i, a társadalmi bűnök új meg új jelenségei szerint; mert valóban a kor, mintha megakarná czáfolni azt a bibliai bölcsesség szerinti megdönthetetlen igazságot! «Nincs új dolog a nap alatt» — Pred. 1: 9. «Ami volt, most is vagyon és ami következik, immár megvolt» — Pred. 3: 15 —: a növekedő önző és élvezetvágytól terhesedve, — új és új, soha nem hallott bűnöket szül.

A korrupciónak napjainkban egy sajátlagos neve van közhasználatban: «Panama» és ezen név, világszerte használatos.

Ugyan ki hallott valaha egy polgármester ajkáról oly jellemző nyilatkozatot, mint amelyet a m a k ó i polgármester e napokban, — megdöbbenő cinizmussal tett, az ottani visszaéléseknek őt terhelő sulya ellen, védekezésül: «a város tisztviselői valamennyien oly botránnyos és erkölcstelen életet éltek, hogy öneki lehetetlen volt rendet csinálnia s nem tarthatta féken erkölcstelen életü tisztviselőit». Ilyet — talán Róma legeszeveszettebb korában sem mondtak, amire czélozva pedig a nemzete és kora erkölcstelenségét ostorozó magyar költő is azt mondta, hogy „minden országnak támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megvész: Róma ledől s rabigába görbed».

Valóban fáj lelkünknek konstatálni azt a szégyenletes tényt, hogy a mi hazánkban — nemzetünk társadalmi életében is nemcsak megvannak, hanem napról-napra ijjesztő mérvben szaporodnak, a hajmeresztő korrupciót bizonyító — a közerkölcslenség megveszéséből származó esetek!

Miért nem gyógyítják e kórsággá fajult viszonyokat? . . . Hiszen vannak kodifikált büntető törvényeink! . . .

Am a polgártársadalmi törvények csak a világosságra jövő büntényeket büntetik . . . a szív képzésre nem sokat ügyelnek; pedig: „a szív teljességéből szól a száj; — a jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elő jókat és a gonosz ember az ő szívének gonosz kin-

cséből hoz elő gonoszokat». — Mát. 12: 34, 35. — És ez a szív az, amely „megkövéredeti» — Mát. 13: 15 — amely „megnehezedett dobzódásnak, részegségnek és e világi szorgalmatosságoknak miatta.» — Luk. 21: 34. — De ugyanezt a szívet kell hát «megszaggatni és nem a ruhákat» — Joel. 2: 13. — hogy «az Istennek békessége, mely minden értelemnek felette vagyon, erősségül legyen a szíveknek és elméknek». Filip. 4: 7. — „Mert akit szíve nem vádol, bizodalma van Istennél». — I. Ján. 3: 21. — s az új emberré lészen a megveszett ó ember helyett.

Igen! . . . a botránkozás nélkül való jó lelkiismeretet, ezt a belső Istent, a legigazabb bírót, — Ján: 8: 9 — a kibe »be van írva a törvény» — Rom. 2: 15. — kell feltámasztani és életben tartani, az emberben.

De erre az erkölcsi átalakításra a polgári társadalom minden törvényeivel és ezeknek legszigorubb alkalmazásával sem képes. De képes a v a l á s e r k ö l c s i t á r s a d a l o m, ha az magasztos céljaitól el nem tér; vagy ha ahoz visszatér, hogy az embert a botránkozás nélkül való jó lelkiismeret szerint alakítsa és életmenetét annak megfelelő gyakorlati irányban vezérelje.

Fájdalom . . . ez a vallás-erkölcsi életgyakorlat mai napság alig létezik. Vallás-erkölcsi társadalmaink, egyházaink vannak ugyan most is; de magasztos feladatuknak nem állanak magaslatán, vagy nem is felelnének meg annak? Ezért van a Krisztusi keserű profeczia, mintegy, napjainkban beteljesedve. . . „Sok hamis próféták támadnak, kik sokakat elhitetnek. És mivelhogy a bűn igen meg sokasodik, az atyafiúi szeretet is igen meghidegedik sokakban. De a ki végig megmarad — idvezül . . .» — Mát. 24. r. — Nem oktalan világyűlöletből származó pesszimizmus mondatja ezt ama mesterrel, hanem az emberiség javítása és boldogítása céljából a legnemesebb erkölcsi alakításért buzgó és halálra is kész humanizmus. S csakugyan akik az ő elveit vették életirányzóul — a keresztyénség meg nem hamisított legelső korában, vagy az emberiséget a Krisztusi eredeti alapra visszaállítani törekvő reformáció idejében: az emberi nemesebb eszményi állapotot lehetőleg megközelítették az első keresztyének s évezreddel később itt hazánkban is a magyar protestánsok, amidőn ama fenéges elvek szerint éltek önmagok s a szerint alakították családi és társadalmi egész életüket,

A ref. egyházban az egyének, családok és egyes gyülekezetek, ezen, külső

csillogás nélkül való, ridegen szigorúnak látszó, de az erkölcsi szent szeretetnek kész engedelmisséggel hódoló, vallás-erkölcsi tettekben nyilatkozó hitéletgyakorlatban boldogoknak érezték magukat és hire sem volt köztük oly bűnöknek, amelyek most napirenden vannak.

Mi az oka, hogy ez az Istenország elpusztult hazánkban? A tulfeszített modernizmus, az álhumanizmus, amely az emberiség fejlődésével nem tudja, nem akarja megegyeztetni az önbíráló, hiterkölcsi életet: a szabadsággal ellenkezőnek tartja az **egyházi fegyelmet**; holott a jó törvény iránti benső meggyőződésből származó kész engedelmisség a leglökételesebb szabadság s behozták a — műveltség czime alatt a bűnök kultuszát s szabadság helyett a szabadosságot, mely féktelenkedik s erénynek tartja, hogy ha kijátszhatja a törvényt s az élvezetet bűnös uton is megszerezheti,

A polgár-társadalom, ez iszonyu körből csak úgy szabadulhat ki, ha az egyházi társadalomnak segélyére jön, a szív hit-erkölcsi érzésének reformálásában, amely az **egyházi fegyelem** visszaállítása — és szigorú alkalmazásával érhető el.

Jól esik lelkünknek haltani, hogy az ev. ref. egyház keblében mind hangosabban nyilatkozik, az **egyházi fegyelem — visszaállítás** iránti követelés és olvassuk, hogy ennek útját már egyházfegyelmi szabályoknak legalább tervezeteivel is egyengetik.

A »Debreczeni Ellenőr« f. hó 1-sei 127. czámában is jelent meg ily czélből igen figyelemre méltó, közvetlen megfigyelésről tanuskodó cikk, amelynek csak az a — különben a lap viszonyaiból könnyen kimagyarázható, hibája van, hogy: egyoldalú, — az **egyházi fegyelmetsaklefelelő sürgeti**, holott az egyházban személyválogatás nélkül egyenlő mértékkel kell mérni s minthogy **m a g a s a b b j a n k** sem mentek az egyház vallás-erkölcsi munkásságát gátló bűnöktől: az **egyházi fegyelemnek** ezekre is nemcsak tartozniok, hanem alkalmaztatniok is kell!

A tiszamelléki ev. ref. egyházkerület »Gömöri egyházmegyé«-jéből pedig egy háromtagu bizottság »Egyházfegyelmi szabálytervezet«-et is készített, aszerint amint ezt az új szövegben letett egyházfegyelmi elvek és gyakorlat nyomán — tehatték, amely tervezetet lapunk mai és következő számaiban leközzölni méltónak tartunk.

»Az evangéliom szerint reformált

magyarországi keresztyén Egyházi törvények» amint azokat az 1891/3-iki zsinat megbízásából nemes emlékü Tóth Sámuel zsinati jegyző 1894-ben közzétette: »Egyházi törvények és« című II. főszakaszában 77—104 lapokon át 273—404. §§-okban I. részben: »Az egyházi bíróságok szerveztét és hatáskörét;« II. részben: »A közgazgatási bírások eseteit. Fegyelmi eseteket és büntetéseket;« III. részben »A birói eljárást« tartalmazza; de hogy mindez nem oly bevégezett egész, ami az »Egyházi fegyelem« nagy kérdését teljesen megoldaná, bizonyítja az, hogy e törvényszerinti egyházi gyakorlat nem képes átalakítani a hit és erkölcsi életet, hogy az, legyen a nagy társadalmi élet átfakulásának is kívánatos alapvetője s így alkotás iránt a követelés nagyon jogosult és meg-megújul... tehát ebben tenni kell és pedig késedelem nélkül, mert itt — ha valahol — a kétség veszélylyel jár.

Az ev. ref. új Zsinat ideje ma-holnap itt van. Amíg eljönne, egyházak, egyházmegegyek, egyházkerületek foglalkozzanak az »Egyház fegyelmi szabályzat« készítésével... a konvent alkossanak azokról egy általános »Egyházfegyelmi szabályzat«-ot; terjessze a zsinat elé, amely végérvényesen megalkotva — léptesse életbe, hogy legyen az az egyház tagjai hiterkölszi életének irányzója, szabályzója; — elmaradhatlan hatásában, polgár — társadalmi életünknek is reformálója.

Ismételjük: „Periculum in mora“
... „Caveant consules nequid republica
detrimenti capiat!“

—a.—r.

Egy primadonnához.*)

— Vida Etelkához. —

Liget bájos csalogánya
Ugyan mi bajod,
Mindig olyan szomorú vagy
Bármilyen szép dalod.

Tudnék arra orvosságot;
Hogy lehess vidám:
Hallgassd meg hű poétádat.
S légy az én — Vidám.

D a l.

Fenn az éjben az angyalok játszanak,
Az egyik egyik egy felhőt eltol, — süt a nap,
A másik meg visszatolja, — beborul,
Ha egy kicsit össze vesznek, kész az égi háború.

Fölöttem is, hol a legszebb nap ragyog,
Hol meg mindent levernek a viharok,
Ebből is már bizonyosan tudhatom,
Hogy a fényes mennyországból való az én
(angyalom.)

Pataj Sándor.

Az új harang.

A Debreczen eredeti tárczája.

Irta: Ritt Gyula.

Kedvetlen, mogorva embernek ismerte a faluban mindenki Zugó János harangozót, de hát elég oka volt szegénynek arra, hogy ne legyen soha jókedve.

Hat leannyal áldotta meg az uristen, de

*) Mutatvány a szerző költemény kötetéből.

A kiegyezés válsága.

E rovatbeli effajta közlesünknek mi nem adtuk a válság címet, közösgyellenes voltunk dacára sem, mert bíztunk abban, hogy a kiegyezés sikerülni fog nekünk a most még az elfordíthatatlan rosszban — a gazdasági közösgyellenességben, meg kell maradnunk, a kiegyezés meg nem történt, a korona nem döntött — tehát oly helyzet állott be, a melyet egészen méltán nevezhetünk a válságnak.

A képviselőház pénteki ülésében tett nyilatkozatát Széll Kálmán kormányelnöknek, nem csak pártja, hanem a közjogi ellenzék korrektnek, a viszonyokhoz képest a magyar birodalom méltóságával s érdekekkel megegyezőnek tartja s kész őt egy emberként e téren támogatni, mint amely a pártok közti békekötés feltételeivel összhangban van — a király bizalmát előre kinyerte és az ország politikai partjai pecsete van rajta — a paktum neve alatt.

A pártok teljesen tudatában állanak annak, hogy Széll magatartásában az egész magyar birodalomnak méltósága s érdeke fekszik s az ő fel nem tehető hátrálása, az egész politikai magyar nemzet szégyenletes és kipotolhatatlanul káros kapitulálása volna: az egy alkotmányos ezeréves életképesség alárendelése az alkotmány terén ujonc, abba beleélni magát nem képes, vagy nem is tudó — önmagában meghasonlott és a felosztás köranyagát magában hordó Ausztria ellen.

Olvasóink egyébiránt ismerik már, miről van szó, mi ügyben történik a döntés: az egy és oszthatatlan magyar nemzetnek nemcsak történelmi sörök szuveren de szerződésileg is biztosított jogai érvényesítéséről, vagy e jog tovább vagy éppen állandó tespedésben hagyásáról — amit az ischli klauzula magában rejt ami az osztrákoknak úgy tetszik, mert az egyebeken kívül közgazdaságilag Magyarországot miként eddig, úgy ezután is — és még inkább Ausztria tartományává tenné.

A magyar Nemzetnek ébren kell lennie s mert mostani kormánya — úgy látszik — nem alszik — nagy és általános is a bizalom iránta.

De a válság tart. Már Pénteken vagy Szombaton visszakellett volna menni Bécsbe Széllnek — esetleg a kormány vezetőinek az

új tárgyalás felvételére és eldöntésére. Mindez ideig nem ment, vagy mentek Bécsbe s az ország kinos bizonytalanságban van s emiatt a képviselőház újabb és újabb szünetelések által gátolva — nem teljesítheti további munkáját.

Ki kell bontakoztatni a válságból a magyar kormánynak sürgősen a nemzetet, még pedig a méltóság s érdekek követelése szerint — amint várják, mert e bizonytalanság erkölcsileg és anyagilag káros mind a kormánynak, mind a nemzetre, még ha javára üt is ki a megoldás, mert mind a nemzet, mind a külföld úgy tekinti a bizonytalankodó kormányt, mintha abban erély nem volna, még egy zürzavaros Ausztria ellenében se, holott az igazság részünkön van.

Beszámoló. Barabás Béa országos képviselő vasarnap tartotta beszámoló beszédjét Kondoroson. Választói nagy előkészületeket tettek a képviselő fogadására s ehhez képest imponans kitüntetéssel fogadták is.

KÜLFÖLD.

Orvosi kongresszus és Rothschild báró. A szeptember hóban Bpsten tartandó orvosi kongresszusra eddig 350 jelentkezett, köztük a híres Rothschild báró család egyik tagja, a ki előadást jelentett be.

Antiszemita Romániában. Az igazságügyminiszter az államügyeszségekhez körrendeletet intézett, a melyben szigorú rendszabályokat rendel el az antiszemita zavargása esetére.

Tüntetés Bécsben. Tegnap Bécsben nagy népgyűlést akartak tartani a munkások, de a hatóság megtiltotta, mire vagy 600 munkás tüntető sétát rendezett. — A rendőrség közbelépett, 31 tüntetőt, köztük az Arbiter Zeitung szerkesztőjét letartóztatták.

A revizió elrendelése után Páris egész nyugodt. Az utcák kepe olyan, mint rendezen. A revizió párti lapok mind az igazság s jog diadalát ünneplik és annak a reménynek adnak kifejezést, hogy minden jó hazafi meghajol majd a semmitőszék ítélete előtt.

megrémitett, hanya-homlok rohantak lefelé a lépcsőkön.

— Ne fussanak kendtek, — kiáltott utánok Zugó — még nem dült el a torony! Kendtek csinálták a bajt, mert bizonyosan nem jól tették be forgóba az új harangot... Az zuhant le az állványról.

S amíg azt nagy ügygyel bajjal újból vissza tudták emelni a helyére, Zugó János folytonosan csak azt mormogta magában: »Rossz jel, rossz jel. Ennek nem lehet jó vége...« Mar mindenki eltávozott a templom környékéről, s a toronyajtó zárjára is ráfordította Zugó János a kulcsot, a mikor könybe borult arcczal s lélekszakadva futott elé az egyik n gyobb leány.

— Siessen kend édes apám! A kis Örsze az utolsót járja.

Zugó Jánosban a hirre majdnem megállott a lélek. Igaz, hogy már egy-két nap óta beteg az a gyerek, de csak nem viszi el ilyen egy-zerre az a torokfájás?...

Sietett haza, de a kis Örsze már akkor nem szenvedett. Kicsi kis szive már megszűnt dobogni... Meghalt.

— A harang, az új harang! — sóhajtott fel az apa. Az megjövendőlte a szerencsétlenséget.

Másnap a Zugó János udvarán egy kis koporsó köré gyülekezett a résztvevő közönség, meghalgtatni a kis Örsze bucsuzatóját...

Az apa lehajtott fővel, szomoruan indult a koporsó után, ma másra kellett bízni, hogy a halottnak harangozzék... Iskolás fiúk szivesen vállalkoztak rá, de Zugó János a lelkőkre kötötte, hogy az új harangot meg ne huzzák valahogy...

Egyházfegyelmi szabálytervezet.*)

A gömőri ev. ref. egyházmegye azon hatalmával fogva, melyet Istennek örök evangélioma a Máté 18. része 15—17. verseiben, a Thessalonikabeliekhez írott első levél 5. r. 14. versében reáruházott s azon jogánál fogva, mely az egyházi törvények 27. §-a első kikézdésében nyer kifejezést, a hitélet elernyedésének meggátlása, a kötelekbe tartozó gyülekezetek vallás-erkölcsi érületének s felekezeti öntudatának erősítése s a gyülekezetek kebelében felmerülő vétke és romboló hatású jelenségek idejében való eltávolítása, vagy legalább veszélytelenné tétele, általában a híveknek a Krisztusban való mennél erősebb nevelése céljából a következő egyházfegyelmi szabályokat hozza:

1. §. Egyházi fegyelem alá esik az ev. ref. felekezetnek minden tagja, (kivéven a csecsemőket, az iskolás gyermekeket és a szellemileg fejletleneket, vagy ép elmének hiával levőket), minden olyan esetben, midőn nyilvános és botrankoztató vétkeket s a gyülekezet vallás-erkölcsi tökélyesbülését gátló dolgot cselekszik, vagy annak köteleességmulasztásával, kárt okoz s békeségét tévtenok terjesztése által zavarja.

2. §. Az egyházi fegyelemnek következő nemei és fokozatai állapíthatnak meg:

A) intés: a) négy- vagy hatszemközt; b) a presbyterium előtt; c) a gyülekezet előtt a szószékből (Máté 18, 15—17.).

B) testvéri közösségből, szentek egységéből, való kizárás (Máté 18, 17.). — Ennek következő fokozatai lehetnek: a) eltiltás egyházi hivatalok s szolgálatok viselésétől, joggyakorlattól, keresztszüleségtől; b) urvacsorától; c) teljes kirekesztés az egyházból.

3. §. Az egyházi fegyelem gyakorlásának szervei:

*) E tervezet egy — a gömőri ev. ref. egyházmegye három tagu bizottságának munkálata, melyet még sem a papi értekezlet, sem az egyházmegyei gyűlés nem tárgyalt, mert érdemleges elbírálás előtt a nagy közönség ítélete alá óhajtotta a bizottság bocsátani. Mi leadjuk azért, hogy a kik ezen hovatovább előtért követelők szükségességgel foglalkozni akarnak, ez a munkát is segítséggel szolgáljon.

1. A gyülekezet minden istenfélő, jóerkölcsű tagja. 2. A presbyterium. 3. A gyülekezet közgyűlése.

4. §. A gyülekezet minden istenfélő, jóerkölcsű tagja hivatva, sőt kötelezve van arra, hogy rosz utra tévedt hit-testverjét négysemközt, vagy ket-három tanu előtt testvéri szeretettel jóra intse, a ki pedig az ő jóakaratu testvéri intését és tanácsát megvetné s továbbra is rendetlenül járna (I. Thess. 5, 14.), azt jelentse be további eljárás végett a presbyteriumnak.

5. §. A presbyterium egyházfegyelmi hatásköre kiterjed a lelkészek, egyházközségi gondnokok, segédlelkészek, tanítók és énekevezérek fegyelmi ügyének kivételével, az egyházközség hivatalnokainak, presbytereknek, egyháztagnak és szolgálóknak a fegyelmi ügyeire (Egyházi törv. 277. §.).

6. §. A presbyterium egyházfegyelmi hatásköre kiterjed: a) a nyilvános istentiszteletre; b) a házassági ügyekre; c) családi ügyekre; d) a közerkölcsiségre; e) tévtenok terjesztőire.

7. §. A nyilvános istentisztelet kerüése és megvetése.

A kik a nyilvános istentiszteletet kerülik, megvetik, az urasztalához nem járulnak, a presbyterium által egyházi fegyelem alá vonandók. Ennek ellenőrzése céljából a presbyterium minden évben advent előtt való vasárnapon erkölcsi számadó gyűlést tart a hol is vizsgálat alá véven a gyülekezet kötelekben levő ref. vallású családokat, családtagokat, cselekedeteket, ezek közül a templom urasztala kerüloket jegyzékbe veszi s ezekhez családonként 2—2 presbytert küld azon utasítással, hogy őket a presbyterium nevében a templom látogatására s az urasztalához való járulásra felszólítsa. Ha ezen jóakaratu felszólításnak kívánt sikere nem mutatkoznék, vagy ha az illetők a presbyterek felszólítását bárdolatlan hanyivetiséggel fogadnak, azon esetben az illetők presbyterium elé idézendők s hanyagságuk vagy rosszakaratu visszautasításuk szemükre lobbantatván, a lelkész által atyai szelid intéssel nagyobb egyházi-

ságra s a Krisztus iránti erősebb hűségre buzdítandók.

Ha az illetők az idézésre meg nem jelenének, vagy a vett intés dacára sem melegedének nagyobb buzgóságra, azon esetben a presbyterium előleges beleegyezése mellett a gyülekezetnek a szószékből névszerint bejelentetnek s mint olyanokért, a kik a testvéri közösségből s a szentek gyülekezetéből magukat távol tartják, gyülekezeti imádság mondatik, hogy az Ur a maga szent lelke által fordítsa meg szívöket s tegye fogékonyá szívéket az Isten háza kincsei iránt. A kikre nézve ezen javítási kísérletek hiábavalóknak mutatkoznak, azokra nézve a presbyterium kimondja, hogy semmiféle egyházi tisztséget nem viselhetnek, keresztszülők, szószólók, halott jelentők nem lehetnek.

Különös gondja legyen a presbyteriumnak az ifjuságra és ha tapasztalja, hogy ezek templomlátogatási hanyagságának oka a szülekben, vagy családtartó gazdáknak van, az ily szülek és gazdák legszentebb nevelési kötelességeik teljesítésére két-két presbyternek a házhoz való küldése által utasítandók. Ha azonban a hanyagság oka magukban az ifjakban, hajadonokban, vagy cselédekben volna, ezek presbyterium elé idéztetvén, megdorgálandók, a minek ha kívánt sikere nem lenne, mint megátalkodottak a gyülekezetnek bejelentetvén, nevök a templomban közszemlére kitéteik. Ugyanezen eljárás alkalmazandó azon ifjak és hajadonok ellen is, kik nyári vasárnapokon a tanításra nem jelentkeznek, vagy templomban nem maradnak.

Miután ezen építő és javító munkában az egyháznak a presbyterek hathatós támogatására mulhatlan szüksége van, — presbyterekül csak olyan egyének választhatók, kik az egyháziasság tekintetében is jó példával járnak a gyülekezet előtt. A kik tehát ezen kötelességöknek presbyterségök tartama alatt hanyagul felelnek meg, vagy a kik családok egyháziasságára nem fordítanak kellő gondot, azok első ízben a presbyterium ülésén testvérileg megintendők s ha ennek kívánt sikere nem lenne, kisorsoltaknak tekintendők s a gyülekezet helyeiknek más egyénekekkel leendő betöltésére szólítandók.

8. §. A nyilvános istentisztelet zavarása.

Zavarják az istentiszteletet, megszenteltelenítik a templomot, a kik ott az istentisztelet folyama alatt tolakodnak, fecsegnek, vagy bármi módon illetlenkednek és rendetlenkednek. Az ilyenek a presbyterium által a körülményekhez s okozott botrányhoz képest megdorgálandók, ismétlés esetén, azon szókból, a melyben a botrány elkövetett, kitiltandók, végső esetben pedig az istentiszteletből több kevesebb időre kirekesztendők. A fenytés ezen két utóbbi módja a gyülekezetnek a szószékből tudomására hozandó.

Ugyanezen eljárás követendő akkor is, ha a hívek valamelyike az urvacSORA osztás közben követne el illetlenséget, vagy rendtelenséget azon hozzáadással, hogy az ilyenek utolsó esetben nemcsak az istentiszteletben való részvételtől tiltandók el, hanem a legközelebbi alkalommal való urvacSORÁTÓL is. Ez utóbbi büntetés kiszabásához azonban a gyülekezet beleegyezése kérendő ki.

A temetési istentiszteletnél is megkívánatik, hogy a gyülekezet tagjai magokat annak egész folyama alatt csendesesen és komolyan viseljék s kik ezen szabály ellen vétnek, azok a presbyterium elé idéztetvén, megdorgáltassanak.

(Folyt köv.)

A debreczeni kereskedelmi csarnok megnyitása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 5.

Nagyfontosságú és fényes ünnepély folyt le tegnap délelőtt városunkban. Tegnap nyílt meg az ujonnan alakult kereskedelmi csarnok. Szép eszmét valósított meg a debreczeni kereskedő világ, a midőn széleskörű mozgalmat indított más nagy váro-

Es mégis, a midőn a gyászmenet megindult, tisztán kiballatszott, hogy a toronyban az új harang is szól. Most először

Ünnepies, lélekemelő, de inkább örömet kifejező hangja volt az új haragnak, nem a bánat, nem a szomorúság mély bugása.

Zugó János most már nemcsak nem szerette, de gyűlölte sz új harangot.

Ünnepies, lélekemelő, örömhangu volt az első harangozás, pedig ő bánatát, fájdalmát szerette volna a harangba önteni. De ez csak zúgott vigan, ünnepélyesen. Csengő érc hangja, mint a fuvalat szárnyalta be a földet s aztán vigan szállt föl Isten trónusa felé, szárnyán a kis halott ártatlan lelkével együtt...

Nem hiába tartotta rossz jelnek, hogy az leesett a lábáról, de a sejtelen csakugyan valóra vált. Bánatot hozott a hajlékába és az ő fájdalommal és keserőséggel telt szívébe.

Temetésre huzták meg először. Már ez is rossz jel. Legnagyobb hibája pedig, hogy nem oly mélabus hangja van, mint a többinek. Nem egyezett az meg az ő bánatával, mi elfásultságában második természetévé vált. Kedvtelenül is ment mindig a toronyba, valahányszor az új harangot kellett megszólaltatni.

A felesége előtt gyakran említette is, hogy az új harang bánatot hozott a hajlékába. Hozhat az meg örömet is — vigasztalta busuló férjét az asszony.

Zugó János csak legyintett egyet a kezével. Hiába való volt minden vigasztalás. — Beszélhettek ő tőle már bármit. Megrögzött már benne az a tudat, hogy az új haranggal lépett be a szerencsétlenség.

Vig hangja van, az pedig nem való a templomba — mondta elkeseredésében bosszus hangon.

Ugyan már miért nem volna odavaló? Hát a mi Urunk születése és feltámadása

örömnünpén csak meglehet talán huzni az új harangot is?

Zugó János érezte, hogy igaza van az asszonynak s ugy nem is tudott neki mit válaszolni — de a kedélye ezután sem változott meg, csak olyan mogorva maradt, mint régen, sőt mindennap szótlanabb, kedvetlenebbé vált. Egy napon azonban határtalan jó kedvvel s örömben uszó arczzal látták lakásából a templomba sietni a harangozót. Többen meg is kérdezték tőle:

Mi történt komám? Nagy dolognak kell annak lenni, ami kendnek ilyen örömet okozott!

Zugó János azonban se nem látott, se nem hallott semmit. Rohant föl a toronyba. Bekellett harangozni. Lázás siettséggel oldozta fel a köteleket és az örömtől sirva-nevetve, boldogan huzta meg az új harangot.

Bim . . . bam . . . bim . . . bam . . . szölt ünnepélyesen az új harang, Zugó uram életében először huzta kedvvel, örömmel az eddig mellőzött új harangot.

— Örömet hoztál jó harangom, örömet — kiáltott a harang repülő hangjába. Fiut hoztál a házhoz!

Alighogy beharangozott, szaladt le a lépcsőkön és sietett haza, hogy újból lathassa azt a kézzel-lábbal kapkodó, lármázó apró jószágot. Összeölelte, összecsókolta, s aztán újra szaladt másik kedvencéhez föl a toronyba. Ráborult és sirt, mintha bocsánatot kért volna attól azért, hogy eddig nem tudta és nem akarta szeretni.

De most már jól van minden: adott az Uristen neki egy kicsike fiut, de hát majd megnő az és nem kerülnek a harangok idegen kézre.

Az új harang pedig vigan szölt ezután mindig és ünnepies örömhanguja a szellő szárnyán messze szállt a kis falu felett . . .

Bim . . . bam . . . bim . . . bam . . . !

sok mintájára a kereskedelmi csarnok megalakítására.

Egy ilyen intézmény hiányát rég érezték már Debreczenben. A csarnok célul tűzte ki városunk és vidékének kereskedelmi érdekeit előmozdítani s a különböző kereskedelmi és iparágak fejlesztését. A kereskedelem különböző ágaival foglalkozókat közelebbi érintkezésbe hozza, sőt lehet mondani egyesíti.

Különös főcél a terménykereskedés fellendítése. Az elhanyagolt terményüzetek központot teremt az ügyletek közvetítésével és lebonyolításával.

Alkalmat nyújt a csarnok a kereskedő osztályoknak társadalmi érintkezésre is, ügyeik közös megbeszélésére és érdekeik előmozdítására. A peres ügyekben a feleknek elkerülhetővé teszi a hosszú és költséges perlekedést, amennyiben békebíráskodást is alakítottak. A vitás üzleti viszonyokból kifolyólaggyoni kérdések eldöntését intezi a békebíráskodás, tekintet nélkül arra, hogy a peres felek tagok-e s a vitás kérdés a csarnok helyiségeiben vagy máshol merült fel.

A csarnoknak van külön fegyelmi bírósága, a tagok tartoznak az ügyrendhez alkalmazkodni, amennyiben ellene vétének, ellenük fegyelmi eljárásnak van helye.

A kereskedelmi forgalom előmozdítása végett szakosztályokat alakítottak. Azon tagok, kik a kereskedelem, mezőgazdaság, vagy ipar ugyanegy ágával foglalkoznak, rendszerint egy-egy szakosztályt képeznek. A csarnoki tagok a budapesti tőzsde árhullámzásairól pontosan értesülnek, sürgönyutódításokból, a milyen kézszer, sőt esetleg többször történik naponta.

A csarnok megalakítása körül nagy érdemeket szerzett Mayer Emil elnök, Kernhoffer József és Bechert Manó alelnökök, de különösen dr. Löfkovits Marton ügyvéd, a csarnok titkára, ki fáradhatatlan munkálkodva mindent elkövetett, hogy a csarnok a megalakulás szokásos nehézségeit legyőzve, biztosan haladjon a kitűzött cél felé.

*

A megnyitási ünnepélyen megjelentek dr. Wolffka Nándor püspök, Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Széll Farkas tanácselnök, dr. Király Ferencz orsz. képviselő, Rásó Gyula kir. tan. alispán, Vecs y Imre tanácsnok tb. főjegyző, Mark Andre, Szabó Kálmán ker. iparkamarai elnök, Csathó Zsigmond postafőnök, Medve Kálmán, gróf Csáky Adorján, Radeczky László őrnagy, a debreczeni kereskedő világ majdnem minden tagja s számosan a vidékről.

Mayer Emil a csarnok elnöke díszmagyarban lépett az emelvényre s a következő szép beszéddel, — melyben kifejtette a csarnok célját — nyitotta meg a csarnokot:

Mélyen tisztelt vendégeink!

Igen tisztelt tagtarak!

A midőn elnöki tisztelnél fogva a Debreczeni Kereskedelmi Csarnokot a mai napon es ezen ünnepélyes alkalommal megnyitni és hivatásának átadni szerencsém van, engedtessek meg nekem mindenekelőtt halás köszönetemet kifejezni, mélyen tisztelt vendégeinknek azon megtiszteltetésért, hogy ezen megnyitási ünnepélyünkön megjelenni kegyeskedtek.

Ezen megtiszteltetésben jelet, sőt biztositékát látom annak, hogy mélyen tisztelt vendégeink Csarnokunk hivatását és messze kiható feladatainak fontosságát méltányolva, Csarnokunkat a jövőben is partolni, minket teendőinkben támogatói s törekvéseinkben elősegíteni szivesek lesznek.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok nem óhajt versenytárs lenni a városunkban már régóta létező társadalmi köröknek, még kevésbé lehet célja es feladata társadalmi életünkben a társadalmi osztályok közötti különbségeket kiélesíteni, amennyiben e csarnoknak célja és feladata a helyi és vidéki terménykereskedésnek, iparunknak és általában kereskedelmünk érdekeinek fejlesztése es előmozdítása, továbbá a kereskedelmi soidítás elveinek terjesztése es érvényre juttatása,

Ezen komoly es elég nagy fontosságú célokat akképen véltük legbiztosabban elérni, ha tagjainknak a komoly munka mellett kel-

lemes szórakozásra is nyújtunk alkalmat s e célból létesítettük ezen óthont, ahol kereskedő társaink egymással találkozáva, egymással érintkezve, tisztessége es kellemes szórakozás mellett hasznos munkát is teljesíthetnek.

Tekintettel arra, hogy a helyi es vidéki iparunk es kereskedelmünk érdekeinek támogatására es fejlesztésére egyrészt a debreczeni ipar- es kereskedelmi kamara, másrészt a kereskedő-társulat van hivatva; nem minden alap nélkül felvethető azon kérdés, mi szükség e hason irányu Kereskedelmi Csarnok létesítésére? Kiváltképpen akkor, amidőn ezen intézmények élén városunk legszakképzetesebb es legteljesebb férfiai allanak.

Ezen kérdésre van szerencsém a következőkben röviden válaszolni:

Teljes elismeréssel adózunk nevezett két intézménynek áldásos működése iránt es tisztelettel hajlunk meg vezetőinek szakképzettsége, ügybuzgósága, tevékenysége es autoritása előtt, de azon nézetben, sőt meggyőződésben voltunk es vagyunk ma is, hogy e két intézmény szervezete bizonyos tekintetekben hivatalos jelleggel lévén felruházva, nem nyújthattak a kereskedőknek alkalmat a fesztelen es gyakori olyan találkozásokra, ahol a gyakorlati téren naponta előforduló események megbeszélhetők, tárgyalhatók lehetnek volna es főképpen nem tartozik e két intézmény működésének keretébe a terménykereskedésre vonatkozólag olyan intézménynek életbeléptetése, a mely nélkül terménykereskedésünk fontossága teljes érvényre nem emelkedhetik.

Mindnyájan tudjuk, hogy még a közel multban Debreczen mily nagy szerepet játszott hazánk kereskedelmi történetében s hogy olyan kereskedelmi emporium volt, melynek működési körében majdnem egész Erdélyország es mintegy 10 vármegye tartozott. A haladó kor — de különösen alkotmányunk visszaállítását után — a rohamosan terjedő vasuti halozatok érékeiv csorbát ejtettek kereskedelmünk domináló pozícióján es kereskedőink anyagi es szellemi ereje nem birt ellene állani a kereskedést más irányokba terelő új átalakulásoknak, melyek által Debreczen jelentősége kereskedelmi tekintetekben a hámulatosan fejlődő Budapesttel szemben aránytalanul nagyot csökkent.

Csak egy ága kereskedelmünknek nem szenvedett az új átalakulások által, sőt azok alatt is fejlődött es izmosodott es ez a terménykereskedés! a mely lépést tartva mezőgazdaságunk fejlődésével tekintélyes állást vívott ki magának nemcsak haladása es tevékenysége, de terménykereskedőink szolid es megbízható üzleti eljárása által is.

Ezen terménykereskedés érdekeit kívánjuk s óhajtjuk első sorban szolgálni s e csarnokot olyan központá emelni, hol a kereskedők a termelőikkel találkozáva es érintkezve, lehetőleg biztos tájékozást nyerhessenek a terményüzlet napi helyzetéről.

Es e cél elérésére létesítettük csarnokunkban az üzleti osztályt, mely naponta a délelőtti órákban gyűl- es találkozási helye legyen egyrészt a terménykereskedőknek, másrészt a helybeli, valamint a vidéki termelőknek.

Ezen üzleti osztályban fognak közvetíteni es kötetni az eladások es vevések, jegyeztetni fognak az egyes termények napi arai, a napi biztosok pedig készséggel fognak nyújtani az üzlet általános helyzetéről fevilágosítást.

A csarnok egyik legfontosabb alkotása lesz a békebíráskodás, mely hivatva lesz az üzleti felek között netán előforduló vitás kérdésekbkn gyorsan, olcsón, igazságosan es a kereskedelmi szokványoknak megfelelően tteletet hozni.

A csarnok ez iránybani működése mintegy kiegészítő részét fogja képezni az ipar es kereskedelmi kamarának, valamint a kereskedői társulatnak is, sőt hivatva lesz az igazságszolgáltatásnak fontos szolgálatot tennie, alapos es megbízható véleményezesei által,

Ezen üzleti osztály életbeléptetésével nemcsak nagy szolgálatot véltünk tehetni terménykereskedésünknek, de azon reményben is

vagyunk, hogy ez által Debreczen város áruforgalmát is emelni fogjuk, hogy ez iránybani terveink sikerülése esetében csarnokunk egy nagy es érezhető hiányt fog póolni.

A szórakozásra szánt helyiségekben igyekezni fogunk a szigorú rend alkalmazása mellett társadalmi uton ugy városunk érdekeit, mint minden más közhasznu, nemes célú mozgalmakat támogatni es előmozdítani, sőt azokban részt venni.

Ezekben voltam bátor csarnokunk feladatát es célját röviden jelezni s a midőn mélyen tisztelt vendégeinknek csarnokunkat ismételve b. figyelmébe ajánlom, bevézgem igénytelen rövid beszédemet, azon szívem mélyéből jövő óhajtással, hogy csarnokunk működését áldás kísérje s hogy híven teljesítse szeretett hazánk es városunk iránti kötelesegeit.

Mielőtt mélyen tisztelt vendégeinket helyiségeink megtekintésére felkérném, — felkerem titkár urat, hogy Csarnokunk keletkezésének rövid történetét s annak szervezését olvassa föl.

Ezen elnöki megnyitó után Löfkovits Marton dr. a csarnok jogtanácsosa ösmertette a csarnok megalakításának történetét s annak szervezését.

Este a csarnok helyiségében a tagok s családjaik társas összejövetelt rendeztek s a legkedélyesebb hangulatban töltötték az estét a kényelmes, szép helyen.

H I R E K.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 5.

A szombati gyűlésen még a következő pontok szerepeltek.

Betöltendő volt egy irnoki állás, melyre 7-en pályáztak.

Beadatott összesen 96 szavazat, mely a következőképen oszlott meg: Szabó Ferencz 17, Karolyi Ferencz 11, Bernáth Lajos 39, Bihari Imre 14, Fejer Lajos 9, Polónyi Andor 2, Iklódy János 5.

A rendőrbiztosi állásra 8-an pályáztak, mind igazolványos allisztek, kik közül egyhangulag, felkiáltással Fehér Mihály huszár őrmestert választották meg.

A megválasztottak nyomkan le is tették az esküt a közgyűlés előtt. Az eskümintát Komlóssy Arthur főjegyző olvastá.

Lelkes hangulatban fognak az 1849. aug. 2-án vívott debreczeni csatában elesett honvédek sírjára az emlék-kerti kőoroszlán atszállítását, továbbá s z a b a d s á g o s z l o p f e l a l l i t á s a iránti utezkedésekre vonatkozó tanácsi javaslat-targyalás.

V e c s e y Imre tanácsnok adja elő az ügyet s felolvassa a tanács javaslatát, mely szerint inuitványozza a tanács, hogy a kőoroszlánt az emlékkertből szállítsák ki a Hatvan-utca végén levő honvéd temetőbe az ott nyugvó 112 névtelen lós közös sírjára s az emlékkertbe pedig 1 év letorgása alatt allitasson a város a szabadságmélek alaptökejéből a 8000 frtból egy szabadság oszlopot. Azután K o m l ó s s y Arthur főjegyző k ü l ö n i n d i t v á n y a t olvassa föl, mely szerint a s z a b a d s á g s z o b o r k é t é v a l a t t a 14.500 frtra k i e g é s z i t e n d ő s z a b a d s á g e m l ő k a l a p l ö k é b ő l a l l i t a s s é k f ő l, mert ezen összegben meg felelőbb szobrot lehet allítani, mind 1848 emlékének. mind a városnak.

A c z é l Geza főmérnök az első szónok aki kifogásolja azt, hogy a szabadságszobrot az emlékkertben allítsák föl, mert ott, szerinte nem hatbat az, bármily méretű legyen is, a nagy templom es kollegium óriás aranyu tömege közt. Azon az eldugott helyen bármily szép szobor sem érvényesülhet soha. Inditványozza, hogy a közgyűlés a szobor helyere vonatkozó jelentéstétel végett adja ki az ügyet a tanácsnak.

B a k o n y i Samu szólv azután a tárgyhöz, elismeréssel adózik a városnak s elfo-

gadja a tan
Arthur főjeg
Dániel is ez
u n d Jenő

Si m
a tanács ja
is impozáns

Torday
a kőoroszlá
sékvetés má
szá: forint

oroszlán ma
300 forintn

Aczél
inditványát,

szó jogával
y a s l a t

v á n y á t
g a d j á k

s egy dara
l y é n v

a d á s a
ü n e p

melyhen ré
az ifjuság.

A mai
gya az utcz

A főu
közölg a s

tűzoltók fel
solja, hgy a

locsolásra
Dr: B

keblüségét,
akarja. Óna

biztatassana
hogy a járd

goruan a re
E tek

A ker
tűzoltó foga

ben S z e
t ü z o l t ó

is t e l i k,
laltság.

K o r
javaslat el

B o
l a f f k a

hozzaszólás
t a n á c

t o b b s
A vá

meghosszak
elutasítja.

A vá
ben a taná

frt fizése
vaslatát el

hetőnek ne
Az E

nyomatásá
fizetett 50

ingyen nyo
az 50 frt

nek nem t
A de

kieszközle
segélyezte

vasolja, ho
a város va

vaslatot el

Simo

tanácsnok

engedélyez

Haso

többszab

A kö

pán 11 ór

A m

leghosszab

pontjai so

Külö

vita, mely

lett, hogy

kereskedő

A s

konstatálj

h a z a s i

bár azt ol

a kőoroszl

adja a tanács javaslatát a Komlóssy Arthur főjegyző indítványával pártolva. Jóna Dániel is ez értelemben szólalt fel, Dr. Freund Jenő szintén.

Simonffy Imre polgármester ajánlja a tanács javaslatát, mert szerinte 8080 forint is impozáns oszlopot lehet készíteni.

Torday Gábor ajánlja, hogy hagyják ott a kőoroszlánt a hol van, mert mint a költségvetés mutatja, a kiszállítás belekerül 6-7 száz forintba, míg tudomása szerint a kőoroszlán maga nem került többé annak idején 300 forintnál.

Aczél G. za ajánlja ezután elfogadásra indítványát, majd Komlóssy Arthur el a zárószó jogával a szavazással a tanács javaslatát a Komlóssy indítványával kipótolva elfogadják így kiszállítják a kőoroszlánt egy darabig üres lesz a helye. Új helyen való újjépítés adata augusztus 2-án nagy ünnepek között lesz, melyben részt vesz a város, Csokonay-kör és az ifjuság.

A mai közgyűlésnek a legfontosabb tárgya az utcák locsolása volt.

A főutcák locsoltatása kérdésére vonatkozólag a szűkebb bizottság nem javasolja a tűzoltók felhasználását. A tanács azt javasolja, hogy a próba locsolás megejtésére a locsolásra 3000 forint engedélyeztetessék.

Dr. Bakonyi megrója azt a szűkeklőséget, mely az összeget megszavazni nem akarja. Ohajtja, hogy a locsolással a tűzoltók bizatassanak meg. Egyszer mind megrója azt, hogy a járdák locsolását sem tartatja be szigoruan a rendőrség.

E tekintetben orvost kér.

A kérdéshez többen szólottak hozzá. A tűzoltó fogatok fel nem használásával szemben Szentesi János megjegyzi, hogy a tűzoltó fogatokból vadászatra is telik, tehát nem lehet kifogás az elfogaltság.

Komlóssy főjegyző kéri a tanács javaslat elfogadását.

Boczko főkapitány, Dr. Wolfk Nandor és Kertész János hozzászólása után a közgyűlés a tanács javaslatát 6 szótobbsággal elfogadta.

A városi napi díjasok drágasági pótlet meghosszabbítása iránti kérelmét a közgyűlés elutasítja.

A városi hajduk fizetésemelési kérdésében a tanács javasol fejenként s évenként 10 forint éremelést. A közgyűlés a tanács javaslatát elveti s a fizetésemelést engedélyezhetőnek nem tartja.

Az EMKE kéri a várostól iratai ingyen nyomtatását, egyszersmint az ez cizimen már befizetett 50 forint visszautalását. A közgyűlés az ingyen nyomtatást 20 forint erejéig engedélyezi, az 50 forint visszautalását azonban teljesíthetőnek nem tartja.

A debr. tornaegylet egy nagyobb kölcsönkieszközletet kéri. A város már több ízben segélyezte a tornaegyletet s így a tanács javasolja, hogy az egylet elterhelt ingatlanait a város vásárolja meg. A közgyűlés a javaslatot elfogadja.

Simonffy polgármesternek és Vecsey tb. tanácsnoknak a közgyűlés 6 heti szabadságot engedélyez.

Hasonlóképen teljesíti a közgyűlés a többi szabadság iránti kérelmeket is.

A közgyűlést Gr. Dégenfeld József főispán 11 órakor rekesztette be.

A ma bezárult közgyűlés egyike volt a leghosszabb ideig tartóknak s a tárgysorozat pontjai sok vitát provokáltak.

Különösen sokáig tartott a pót-dó feletti vita, melynek végeredménye mégis csak az lett, hogy a város megmaradt szesz-nagykereskedőnek.

A szabadság szobor ügyében örömmel konstatáljuk hogy Komlóssy főjegyző háza fia s indítványa elfogadásra talált, bár azt olyan formában szerettük volna, hogy a kőoroszlán csak a szabadság szobor alaple-

tételekor szállítottatott volna ki a honvédek jelentelen sírjára.

Végül a mai, már csekély érdeklődés mutató közgyűlés meggyőzőt bennünket arról, hogy Debreczen város oly fontos kérdésben, mint az utcák locsoltatása is, nem tanusit valami nagy aldozatkészséget. Aztán tessék be-zélni vízvezetékéről!!

*** Önkéntes-iskola Debreczenben.** A debreczeni származásu egyéves önkéntesek valamint ezek szülei érdekében sikerrel biztató lépéseket tett a városi tanács a VII-ik hadtest parancsnokságnál, hogy a jövő évtől kezdve Debreczenben ismét felállítsanak az önkéntesi iskola egy a gyalog-, mint lovas hadköteles ifjak részére. A tanács a hadtest parancsnoksághoz intézett irásában kifejtette, hogy városunkban már ez előtt is voltak népes önkéntesi iskolák és hogy Debreczen a katonaság javára már eddig is óriási áldozatokat hozott. A közönség tehát méltán várhatja, hogy az önkéntesi iskolával járó előnyökkel is viszonyoztassék aldozatkészsége. A hadtestparancsnokság utasításából a 59. gyalogezred parancsnoksága válaszolt a tanács kérésére. A katonai hatóság, bár az ezred itteni tiszti létszáma kevés és alig vonható el másnemű dolgaitól, bár a meglévő taneszközök is elégtelenek, — nem zarkózik el a város kívánságának teljesítésétől és a hadtestparancsnokság hajlandó a gyalogsági önkéntesi iskolát engedélyezni, ha az önkéntesek létszáma a 20-at eléri vagy ha ez a létszám más ezredek önkénteseivel kiegecsíthető lesz, továbbá, ha az önkéntesi iskola megfelelő helyiséget kap, mert jelenleg a házi ezred ilyen helyiséggel nem rendelkezik. Azt kérdezi tehát házi ezredünk parancsnoksága a tanácstól, — akar-e az önkéntesi iskola függő kérdésének megoldása végett tárgyalásba bocsátkozni vele? A mi a lovasági önkéntesi iskola felállítását illeti, ez kívül esik a hadtestparancsnokság hatáskörén és e felől kizárólag a hadügyminiszter rendelkezik.

*** Diákkongresszus Debreczenben.** A debreczeni jogakadémia száz éves fennállásának ünnepét a jövő évben tartja meg. Ezzel az ünnepélyvel egy időben diákkongresszus is lesz Debreczenben, amelyre az ország ifjuságát a korosvári kongresszuson Kun Béla debreczeni joghallgató hívta meg. A meghívást nagy lelkesedéssel fogadták.

*** Öngyilkosság.** Csiba Imre bösözörményi lakos tegnapelőtt éjjel felakasztotta magát. — Mire észrevették, már meghalt. Az öngyilkos nőt és 3 gyermeket hagyott hátra.

*** A vasutasok hangversenye.** A debreczeni vasutasok tegnapelőtt tartották meg mulatságukat a Dobos-pavillonban s a szigoruan betartott család as jelleg lehetővé tette a legfesztelenebb hangulatot.

Az estély fényesen sikerült, nagyszabásu hangverseny nyitotta meg, melyen négy elsőrendű solóművész szerepelt. — A műsor ugyan csak K. . . budapesti hegedűművész, S. . . Kalmánné kamaraénekesnő és Szmazenka Ernő gordonkaművész közreműködését jelezte, de hangverseny előtt közvetlenül megjelent a jelenleg élő legnagyobb magyar zongoraművész: D. . . n. . . is, a zenevilág jelen volt képviselői által zajos és őszinte ovációkkal fogadtatva. A mester előbb a hangverseny 3. pontjában játszotta a zongorarészt, majd egy bájos Gavottot (saját szerzeményét) mutatta be.

E négy neves művész közreműködése a hangversenyi oly magas értékre emelte, a minőben (fajdalom) ritkán van alkalmunk gyönyörködni városunkban.

A műsor minden egyes pontját zajos tapsok illették, melyek láthatólag az őszinte, kitörő tetszés kifejezései valának.

Különös n a drámai erőben gazdag rhapsodikus »Mignon dala« s az ezt követő Pounofele lyrikus Serenádn után tört ki a tapsvihar mely még fokozódott, midőn Luhütnek Suiteje elhangzott. A lelkesedésnek nem jelentéktelen része a hegedű- és gordonkaművészek érdemének tudandó be, kik nemcsak a népszerű s mégis classikus kuartettekben vettek részt, de Schüttoek, az orosz Chopinnak es Grieg

energikus lyrájának hivatott interpretálói is valának.

A fényes hangversenyt reggelig tartó táncmulatság követte, melyen a legbájosabb hölgykoszoru vett részt.

Ilyenkor erezzük át teljesen a helyszüke hátrányait, mely megköti kezünket abban, hogy a jelenvoltak neveit csokorba köthessük.

*** Porból lettünk porrá leszünk.** Debreczen városát a palinka-g'scheft daczara sem vádolhatjuk avval, hogy erkölcsi missziót nem teljesít. Most pl. arra törekszik, hogy emlékeztessen bennünket arra, hogy »porból lettünk, porrá leszünk«. Tegnap például valóságos porfelleg borult a városra. Szavahihető emberek mondják, hogy a Nagyerdőre ép tüdővel mentek ki »üdülni« s betegen tértek vissza az óriási por miatt. — Vajjon meddig tart ez a mulandóságunkra való tulságosan erős emlékeztetés? . . . Meddig tart ez a poros állapot?

*** Öngyilkos debreczeni színész.** Ugy a fővárosi mint a helyi lapok sokat foglalkoztak a debreczeni születésű Kézdy Juliska öngyilkossági kísérletével, melyet a miatt követett el, hogy a színpadon — úgy mint régen — nem érvényesülhetett. A szép sebezült állapotát az teszi különösen aggasztóvá, hogy a galyó az öngyilkos tudejét is roncsolta. A B. N. megczáfolta az öngyilkossági hírt, illetve azt írta, hogy nem a színész, hanem egy más Kézdy Juliska nevű nő lett öngyilkos. A P. H. t. gnap számában erre vonatkozólag a következőket írja: Ama hirre vonatkozólag, hogy a Réczey tanár klinikájában fekvő Kézdy Juliska nem azonos a színész Kézdy Juliskával a betegről kiállított fölvételi iv alapján kijelenthetjük, hogy az öngyilkos fiatal asszony — mint miudjárt megirtuk — igenis dr. Müller Nándorné szül. Bodnar (művészi nevén: Kézdy) Julia; debreczeni születésű, 30 éves színész.

*** Debreczeniek Batáviában.** Dr. Szóllósy Béla, a városunkban előnyösen ismert és keresett orvos, mint sajnálattal értesülünk, holland szolgálatba, a batáviai holland légióba lép, melyben most különféle járványos betegségek pusztítanak. Vele fog menni egy városunkban széles körökben ismert uri ember is, ki — úgy látszik — kvázi impresszárió szerepét fogja betölteni, mert róla tudva van, hogy igen jól ismeri az utat tengerentúli világrészekbe. Hogy ő be fog-e lépni a légióba, nem tudjuk, de valószínűnek tartjuk, feltéve, ha hollandi légióknak is az a czélja, hogy löjjon es vágjon . . . Egyébiránt — bár távozasukat sajnáljuk — a hosszú utra es nehez vállalatra sok sikert kívánunk.

*** Az őrmester ur százasa.** Egyik helyi lap megemlékezett arról a huszárőrmesterről, a kit mulatás közben tartóztatott le a felettes katonai hatóság. Mint értesülünk, az őrmester urat nemcsak a gondjára bízott hivatalos pénz hűtlen kezelése terheli. Az ő mulatása idejére esik az is, hogy egy másik őrmesternek elveszett egy százas bankója, szinten hivatalos pénz. Az össz-függést majd a katonai bíróság fogja kideríteni az őrmester ur mulatsága és a százas eltűnése közt.

*** Majális.** Az ag. h. ev. egyház elemi iskolájának majálisa vagy jobban mondva juniálisa, f. h. 8-án az az csötörtökön tartatik meg jó időjárás esetén.

*** Felhívás.** Egy bécsi urnő vendégem Szombaton június 3-án este a nagyerdei Dobos pavilon előtt elvesztette karpereczét (aranyláncz), — melyen medailonok, emléktárgyak függnek s ezek miatt s nem az érték miatt fájjalja a veszteségét. Kérem a becsületes megtalálót szíveskedjék az arany lánczot nálam Piacz uca 6. sz. hazamnál kézhez adni, dus jutalomban fog részesülni. Kola J. orszgy. képviselő.

*** A temesvári első magyar pénzszekrény és gépgyár** részvény társaság tegnap tartott választmányi gyűlésen Gorovy Miksa az eddigi sophiai kereskedelmi muzeum igazgatóját nevezte ki igazgatójává. Az ily sokat látott és tapasztalt ember a hazai gyártások terén sokat mozdíthat elő és a mint Gorovy Miksa urat ismerjük, ki debreczeni születésű, városunkra csak dicsőséget fog hozni ezen új működési körében.

* **Műkritika szabászati szakismeret szerint.** A londoni «Tailor and cutter» című szabóújság a londoni képművészeti ismertetést közli — egy szabó tollából. A cikk egészen szakszerűen van megírva, már t. i. szabóművészeti szakszerűséggel. Így a tisztelt szabókritikus többek közt ezeket írja:

— Mig van művész, a ki a ruhákra gondot fordít, a Willian Thompson híres tudós portreit-jén pl. a hálóköntösre — felöltőhöz való gombok festvék. A mellény túlrövidre van szabva és az óralánc sem a helyes oldalon lóg. Balfou arczképe ruházati szempontból a legrosszabbak közül való. — Frakjának szárnyai oly hosszúak, hogy szinte nadrágra való szövet is jutna beléle.

* **Nyilvános nyugtázás.** A kőműves ifjuság táncmulatságában felülfizettek; Fogarsai József tisztelet jegyért 2 frt Nagy Lajos kefe gy. m. v. tisztelet jegyért 1 frt. Kiss Ferencz 30 kr., N. N. 40 kr., C. R. 20 kr., Varga Károlyne 30 kr., Fésüs Lajos 2 frt 30 kr., Szendrei Istvánné 50 kr., Monoki Mihályné 50 kr., Monoki István 40 kr. Veres István 40 kr., Cseresznyés Lajos 40 kr. Csáki András 30 kr. Erdei Mihály 30 kr. Jakab Lajos 40 kr. Papp Ferencz 30 kr. Szodrai 25 kr. Szathmári Gábor 30 kr. Hegedüs M. 60 kr. Márton Lajos 1 frt. Frigy Ferencz 1 frt. Bartha Ferencz 30 kr. A. B. 30 kr. Böger Daniel 30 kr. Gombos Sándor 10 kr. Szendrei István m. k. ellenőr.

* **Abelesné Bloch Hermin nyilvános négy osztályú polgári leányiskolájában, Szt. Anna utca 13. sz. a. következő tanévre való előjegyzések június hó 20-ától július 10-ig fogadtatnak el.** Azon növendékek, kik ez intézet negyedik osztályát sikerrel végezték, felvételtelők a tanítóképző I. osztályába, a posta és távirat kurzusba és a női kereskedelmi tanfolyamba. Ezen intézet első osztályába oly növendékeket vesz fel, kik az elemi iskola IV. osztályát elvégezték. Nagy gondot fordít az intézet a rendes előírt tananyagot kivül a német és francia nyelv alapos tanítására. — Ugy bennlakó, mint bejáró növendékek csak meghatározott számmal vételnek fel,

* **Díjlövészet.** 1899. jun. 4-én tartott lövészetben díjat nyertek: legjobb mélylövessel Oláh Imre 4 koronát; legtöbb körlövessel: Szabó Sándor 4 koronát.

x **Ma zeneestély** tartatik a Corsó-kávéházban a Magyar Testvérek zenekara által.

Tornaverseny.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 4.

Szombaton délután folyt le a nagyerdei tornapályán a debreczeni közép, gymn. és reáliskolai, keresk. akadémiái és tanítóképző intézeti növendékek tornaversenye.

Ragyogó látványt nyújtott, mikor a növendékek csinos tornaruhájukban hangos trombita harsogás és dobpergés között hatszázán, szép tömött sorokban kivonultak a verseny színhelyére. — Gyönyörű látvány volt, a mikor a jövő nézedék oszlop-sorokban feszesen, délczegen végiglépelt a bírói páholy és a nagyközönség sorai között.

Mikor az ifjuság az elkerített térre belépett, a nagyszámú közönség lelkes éljennel a katonai zenekar a Rákóczy indulóval fogadta.

Majd szakaszonként állottak fel és Mácsay Sándor vezetése mellett elénekelték a Hymnust.

A közönség visszafojtott lélekzettel, áhitattal halgatta az éneket, a mely után az összes intézetek szabadgyakorlata kezdődött. — A ref. főgymnázium tornatanára Tóth Mihály, a ki különben vezető lelke volt ennek a szép versenynek, — vezényelte az ifjakat.

Az egész műsor kiemelkedő része ez volt. Gyönyörű látványt nyújtott a szabadgyakorlat, melyet a legkisebb hiba nélkül végeztek el.

A szabadgyakorlatokat általános szertornázás követte. Egyik csoport nyújtón, a másik korláton, lovon, bakon mutatta be ügyességét.

Most látszott csak meg, milyen tökélyre vitték a debreczeni középiskolák, különösen pedig az ev. ref. főgymnázium növendékei a tornázást. A közönség az ifjak szép mutatványait lelkes éljennel és tapsokkal honorálta.

Ezután vette kezdetét a verseny. A versenybírók, Dóczy Imre elnök, Vecsey Imre, Király Gyula, Roncsik Lajos, Laczkó Károly, dr. Gulyás István, Zank Gergely, Nagy Kálmán, Potomcsik Ignác, Bakos Tibor, Tópler Ottó, Czákó Zsigmond dr., Burger Izsó, Tóth Mihály, dr. Tüdcs Kálmán, Láng Sándor dr., Horvay Róbert, Jeney Miklós, Varga Lajos, dr. Varga Emil, Vecsey Zoltán, Aczél Géza, Benedek János dr., Laszallner Kálmán, Medgyaszay Miklós, Fabián Lajos elfoglalták helyüket, kiki a maga csoportjánál s megkezdődött a verseny.

Mindegyik ifju küzdött a dicsőségért. A versenyekben különösen kiűnt az ev. ref. főgymnasium ifjusága, kik közül legtöbben nyertek díjat.

A magas ugrásban: III. osztálybeliek első díjat nyert Ormós Lajos (ref. gymn.), a második díjat Neumann Jenő (reál). IV. osztály első díj: Jarmy Lajos (ref. gymn.) második díj: Maday Pál (ref. gymn.) V. oszt. beliek első díj Beregszászi Sándor (ref. gymn.) második díj Beke Jenő (ker. ak.), VI. osztály első díj Szabó Ödön (ref. gymn.), második díj Simon Sándor (ref. gymn.), VII. osztály első díj Lovas Béla (ker. ak.), második díj Abraham Ernő (ref. gymn.), VIII. osztály első díj Hajdu Béla (ref. gymn.), második díj Dienes Kálmán (ref. gymn.)

Távolugrás: V. osztály első díj Klein Samu (ker. ak.), második díj Csapó László (ker. ak.) VI. osztály első díj Szabó Ödön (ref. gymn.), második díj Buzás Antal (ref. gymn.), VII. osztály első díj Lovas Béla (ker. ak.) második díj Kulcsár Ferencz (tanító kép.), VIII. osztály első díj Hajdu Béla (ref. gymn.), második díj Kerekes Zoltán (ref. gymn.)

Súlydobás VI. osztály első díj Juhász Albert (ref. gymn.) második díj Karovits László (ker. ak.), VII. osztály első díj Rudolfi Imre (ker. ak.), második díj Kulcsár Ferencz (tan. kép.) VIII. osztály első díj Kerekes Zoltán (ref. gymn.), második díj Dienes Kálmán (ref. gymn.)

A rudmászásnál első díjat nyertek Nagy József (reál), Schmidt Gyula (reál), Ferencz Gyula (kath. gymn.), második díjat Kóbel Kálmán (reál), Ormós Lajos (ref. gymn.) László János (ref. gymn.)

A kötélmászásnál első díjat nyertek Balint Antal (ref. gymn.) Goldstein David (reál), második díjat Horog János (ker. ak.), Papp Albert (ker. ak.)

Függőzkedés kötélen. Első díjat nyertek Biró Endre (reál), Erdey János (reál), második díjat Molnár László (ref. gymn.), Jeney Gábor (ref. gymn.)

A futásnál első díjat nyertek: Fehér István (ref. gymn.), Jármi Lajos (ref. gymn.) Klein Samu (ker. ak.), Kerekes Zoltán (ref. gymn.), második díjat nyertek Ormós Lajos (ref. gymn.), Katz Adolf (reál.) Erdey Lajos (ref. gymn.), Buzás Antal (ref. gymn.) Riesz Imre (reál), Kulcsár Ferencz (tanító kép.) Jeney Gábor (ref. gymn.)

Futás után a versenyek befejezést nyertek.

Kötélhuzás volt még (intézet—intézet ellen) és játék.

Végül szintén szép mutatvány következett. A ref. gymnasium és tanítóképző növendékei a füzértáncot mutatták be a Klapka-induló zeneje mellett.

Majd a díjak kiosztása következett. Első díj ezüst érem, második bronz érem volt. A díjakat lelkes szavak kíséretében Dóczy Imre középiskolai felügyelő osztotta ki. Az ezüst érem mellé külön pénzjutalmat kapott Lovas Béla (három első díj nyertese) 20 koronás arany, Jarmy Lajos, Hajdu Béla, Kerekes Zol-

tán [két első díj nyertese] 10—10 koronás aranyat.

Az ifjuság a szózatall zárta be a sikerült tornaversenyt, melyért elismerés, dicséret illeti a lelkes, buzgó torna-tanárokat.

IRODALOM.

Mi a művészet? E cím alatt rendkívül nagyérdékű és szellemes mű jelent meg Gönczi József szegedi könyvkereskedő kiadásában Szerzője gróf Tolsztoi Leo, a világhírű regényíró és filozófus. A mű, mely dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek van ajánlva, a ki e mű ajánlásának elfogadásával újabb tanujelét adta a művészetek iránti érdeklődésének, épp kapóra jön, mivel alig létezik kulturális kérdés, mely iránt a közönség jobban érdeklődne, mint a művészet, és pedig nem csupán a festészet, hanem a művészetnek minden ága, a költészet, dráma, zene iránt.

Reméljük is, hogy a miniszter szándékai üdvös eredményekkel fognak járni és nem lesz művelt ember és kivált iskola, mely e szellemes és díszes kiállítású művet könyvtára számára ne sietne megszerezni.

A művészetnek alig van oldala, melyet a nagynevű szerző, aki e művön tizenöt évig dolgozott, ne érintene, és irodalmunkban, de a világirodalomban sincs estétikai mű, mely világosabban, szellemesebben és alaposabban fejtegetné a művészet lényegét, fontosságát, feladatait. A műben alaposág — szellemmel, rendkívül éles megfigyeles, mély erkölcsi felfogással párosul, és nyoma sincs annak, mintha a szerző bármelyik művészi irányt dédelgetné. Minden sorából a tiszta igazság kutatásának vágya szól a német unalmasság és francia felületesség nélkül, és azért alig lesz olvasó, a ki kezéből le tudná tenni a művet, míg végig nem olvassa, mert nem nehézkés irályu, tudalékos, pedans, nagyképu, hanem szellemes, könnyed irályu, de azért mély gondolkodásra való fejtegetéseket fog olvasni, melyek elolvasása után sokkal tisztábban fog állni ellőtte a művészet kérdése, mint az eddigi zavaros, elvont és egymast folyton czáfolgató, de a művészet lényegét, szerepét meg nem fejtő tárczák és egyéb felszínes elmefuttatások után.

Tolsztoi e páratlanul szellemes és a nagy gondolkodót jellemző hatalmas művében behatóan foglalkozik a következő kérdésekkel: a művészet problémája, a szépség, a művészet és szépség közti különbség, a művészet igazi szerepe, a valódi művészet, a hamis művészet, az előkelők művészet, a művészet elfajulásának következményei, a művészi anyag megfoghatósága, a homályosság hajszolása, a művészi utáztat, a művészet mint mesterség, a kritika, a művészi oktatás és befolyásuk a művészi utáztatásra, Wagner Richard művészi utáztatás tökéletes mintaképei, a valódi művészet és a művészi utáztat megkülönböztetésnek nehéz volta a művészi hatás a valódi művészet ismertető jele, a jó és a rossz művészet, a művészet szerepének következményei, a művészi megújulás lehetősége, milyen legyen a jövő művésze.

A fordítás gondos, pontos és magyaros és Hegedüs Pál, szegedi állami főreáliskolai tanár műve, aki ugys mint író, ugys mint a magyar irodalom tanára, az európai irodalmak és nyelvek alapos ismerője és számos nagybecsű angol és francia mű kitűnő fordítója orszagszerte ismeretes. A mű díszes kiállításban jelent meg és becsületére valik a szegedi könyvnyomtató iparnak és a Gönczi-fele nyomdának. A kétszázötvenhat oldalra terjedő vaskos kötet ára 3 korona és kapható a kiadó Gönczi József szegedi könyvkereskedésében.

KÖZGAZDASÁG.

A méhészet Szibériában.

A Szibériában évente termelt méz és viaszmenyiség jelentékeny. Semipalatinisk kerületben 1895-ben 15.000 méhcsalád után 4600 dud (1 pud 16.38 kg.) méz és 375 pud viaszt;

Tauisej kor
44.000 méh
1385 pud v
azonban ne

Néha
vagy a ke
a mézhozan
telelésére s

Tomsl
szében, abo
a méhészet
jelentékeny

A méh
kimutatás a
kerületeiben
97.000 méh
Barnaul ke
ben 117.000
családot szá

Az eg
ezer méhcs
termelése k
pudra becsl
szerint pud
kozik.

Oszták fen
Tájékoztó d
Szörnyű nag
De bár tork
Félánk ru
Mivelünk ve
Am a magy
Az osztáko
Valju

Hogyha v
E bolond v
Olyan felv
Mint a két o
És hogy a
Bomajunk
Mi nem for
Alhatnak n
Valju

Kicsodák is
Ha sokat h
Kétfarku o
De gyávan
A németek
És nyelvök
Ők csak us
És nemzeti
Valju

Hogyan tisz
Ha egymás
Nem is fog
Csatákba'
Ha ők ráng
Széttépjük,
Addig is sz
És ha bár
Valju

S
H. B
dők közze
gok miatt
ejtjük.

Sz.
valamelyik
Kivá

csak itt,
helyen leh
kritikájér
el, hogy
provokált
mindig oly

L. N
szusra ut
fog. —

Tauisej kormányzóságban ugyanazon évben 44.000 méhcsalád után 10.200 pud méz és 1385 pud viaszt nyertek. — Ilyen eredmény azonban nem minden évben várható.

Néha a mézelő növények rossz termése vagy a kedvezőtlen időjárás következtében a mézhozam oly csekély, hogy a méhek áttelelésére sem elégséges.

Tomsk kormányzóságnak, főleg déli részében, ahol a mézelő növények jól diszlenek, a méhészet a jelen évszázad kezdete óta jelentékenyen fellendült.

A méhtenyésztésről kiadott statisztikai kimutatás adatai szerint a kormányzóság egyes kerületeiben, nevezetesen Tomsk kerületben 97.000 méhcsalád, Mariinsk kerületben 25.000, Barnaul kerületben 75.000, Kusnezsk kerületben 117.000 és Bijsk kerületben 350.000 méhcsaládot számláltak meg.

Az egész kormányzóságban mintegy 800 ezer méhcsalád lehet, melyeknek évi méztermelése kedvező viszonyok mellett 30.000 pudra becsülhető. A méz ára az egyes vidékek szerint pudonként 5.50—7 rubel közt változik.

CSARNOK

Váljunk el!

Osztrák fenevadak veszettül üvöltnek, Tajékozó dübökben felturják a földet. Szörnyű nagy az ehők, most reánk éheznek. De bár torkuk is nagy, minket meg nem esznek. Falánk rut gyomruknak mi elég se volnánk: Mivelünk végezve, egymást marcangolják. Am a magyar nemzet se puha, se törpe: Az osztrákok foga végkép bele törne. Véljunk el örökre!

Hogyha e világnak de minden örültje E bolond városba, föl Bécsbe kerülne: Olyan felfordulást még ők se tennének, Mint a két osztrák faj: pan-szláv, meg pan-német. És hogy a közönség ne szenvedjen csorbát: Bomojunk utánok! — tőlük ezt akarják. Mi nem fordulunk fel, de megyünk előre, Alhatnak miattunk százszor a fejökr, Véljunk el örökre!

Kicsodák is ők hát? Ki az a pity-poty nép? Ha sokat henczegnek, olyat kapnak, hogy még! Kétfarku oroszán népe koronázna, De gyávan fityet hány nemzeti jogára. A németek vágya elérni a Rajnát, És nyelvöket mégis eltiporni hagyják. Ők csak úgy osztráknak, mi ellenük törve, És nemzetiek már: ha levernek földre. Véljunk el örökre!

Hogyan tisztelőék ők a mi jogainkat, Ha egymás ellen is fogat vicсорitnak? Nem is fognak soká paczkálni mi vélünk, Csatakba' se birták leigázni népünk! Ha ők rángatják a garasos köteleket, Széttépjük, hogy végre — szabadok legyenek Addig is szorítsuk markunkat ököbe, És ha bár ni: kérnek, adjunk — a fejökre! Véljunk el örökre!

Kornai István.

Szerkesztői üzenet.

H. B. Helyben. A kéziratokat a közlendők közzé soroztuk, de eddig aktuálisabb dolgok miatt kimaradtak. — Legközelebb sorát ejtjük.

Sz. J. A versek ügyében látogasson meg valamelyik nap bennünket.

Kiváncsi. Lakötelező, kedves levelére csak itt, a szerkesztőség üzeneteire szánt helyen lehet válasznom. Kegyes és elnéző kritikájáért fogadja hálás köszönetem s higgye el, hogy az ilyen elismerés becsesebb sok provokált dicsérő kritikánál. Az inkognitó még mindig olyan szigorú? Üdv! a. e.

L. N. S. B. a kolozsvári diák kongresszusra utazott, mihelyt haza jön, válaszolni fog. —

Ügyes ügynökök fix fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek a Nemzeti baleset biztosító részvény-társaság (népbiztosítás) debreczeni főügynökségénél Arany János-utca 3.

A ki tartós lodent

és

divatszövetet férfi ruháknak

venni óhajt, bizalommal forduljon a

Kastner & Öhler, Graz

cé g

posztó-osztályához.

Minták díjmentesen.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház által a Kossuth-utczán levő felsőbb leányiskolája telkén előállítandó tanítónőképző építési munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A biztosítandó munkák következőleg vannak előirányozva:

I. Föld-, kőműves és elhelyező munka	27,326.06
II. Ácsmunka	7,768.92
III. Bádigos munka	2,228.60
IV. Asztalos, lakatos, mazoló és üvegesmunka	5,744.00
V. Vasneműek és különféle munkák	4,291.00
VI. Szobrászmunka és kőfaragó munkák	1,659.37
VII. Szobafestő munka	200.00
VIII. Lakatos munka	378.90
együtt:	49,595.95

azaz Negyvenkilenczezeröttszázkilenczvenöt forint 95 kr.

A versenytárgyalásban részt vehet minden kellően képesített iparos vagy vállalkozó.

A munkálatok fenti csoportok szerint külön-külön, vagy együttesen is kiadatnak.

Minden ajánlattevő köteles a pályázata tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5 azaz öt% bánatpénzt készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirban a folyó évi június 17-én délután 5 óráig az egyház pénztári hivatalánál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betűvel is kiirandók.

Ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kellően bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok folyó évi június hó 17-én d. u. 5 óráig az egyház irodai helyiségében nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok **folyó évi június hó 18-án d. e. 10 órakor** az egyház tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

A kellően ki nem állított, elkésve beadott, távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatótanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatok biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevő ajánlatával a felbontástól számított 30 napi kötelezettségben marad.

A terv, költségelőirányzat, vállalati feltételek az egyház irodai helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1899 június 4.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgató tanácsa.

Hirdetmény.

Hivatkozva Egyház-tér 3. szám alatt szerzett jó hírnevemre, van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy újból

Varga-utca 23 sz. alatt

a mai kornak megfelelőleg

Vegyészeti ruha tisztító

és

javitó intézetet nyitottam.

Elvállalok tisztítás és javításra mindennemű férfi, női ruhákat, pipere és háztartási cikkeket, sokkal jutányosabban és szebben elkészítek, mint bárhol is. Kivonat az árszámításból:

Egy férfi öltöny 1.20-tól 1.60-ig. Női ruha 80 krtól 2.50-ig.

Magamat továbbra is a n. é. közönség pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

SÉLLYEI JÓZSEF.

Neveben Bozóki János jó hírnevű órák Egyház-tér 3. szám alatt munkát elvállal.

Levelezőlapon vett értesülésre azonnal megjelenek.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Éljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.